

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В умовах кредитно-модульної системи більша частина годин навчального курсу відводиться на самостійну роботу, тому необхідно створити мотивацію для виконання самостійної роботи з курсу «Політологія». Самостійна робота студентів - це різноманітні види індивідуальної й колективної діяльності студентів, планована навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідна робота студентів, виконувана у позааудиторний час за завданням і при методичному керівництві й консультативній допомозі викладача, але без його особистої участі.

Метою позааудиторної самостійної роботи є оволодіння фундаментальними знаннями, професійними вміннями й навичками з профілю досліджуваної дисципліни, закріплення й систематизація знань, формування вмінь і навичок та оволодіння досвідом творчої, дослідницької діяльності. Цей вид самостійної роботи сприяє розвитку самостійності, відповідальності й організованості, творчого підходу до рішення проблем навчального й професійного рівнів. Позааудиторна самостійна робота є обов'язковою для кожного студента, а її обсяг визначається навчальним планом.

Методологічну основу самостійної роботи студентів становить діяльнісний підхід, коли цілі навчання орієнтовані на формування вмінь вирішувати типові й нетипові завдання, тобто на реальні ситуації, де студентам треба проявити знання з конкретної дисципліни.

Для організації самостійної роботи необхідні наступні умови:

- готовність студентів до самостійної роботи;
- мотивація одержання знань;
- наявність і доступність усього необхідного навчально-методичного й довідкового матеріалу;
- система регулярного контролю якості виконаної самостійної роботи;
- консультаційна допомога викладача.

Метою самостійної роботи студентів є:

- освоєння в повному обсязі основної освітньої програми;
- систематизація й закріплення отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів;
- формування вмінь використати нормативну, правову, довідкову документацію й спеціальну літературу;
- розвиток пізнавальних здатностей і активності студентів: творчої ініціативи, самостійності, відповідальності й організованості;
- формування самостійності мислення, здатностей до саморозвитку, самовдосконалення й самореалізації;
- розвиток дослідницьких умінь.

Форми й види самостійної роботи визначаються змістом навчальної дисципліни, ступенем підготовленості студентів. Вони можуть бути тісно пов'язані з теоретичними курсами, мати яскраво виражений навчальний, навчально-дослідницький характер.

Самостійна робота студентів досить різноманітна й може передбачати наступні **види**:

1) для оволодіння знаннями:

- читання тексту (підручника, першоджерела, додаткової літератури);
- складання плану тексту;
- графічне зображення структури тексту;
- конспектування тексту;
- виписки з тексту;
- роботу з довідковою, методичною й науковою літературою;
- учбово-дослідницька робота;
- використання аудіо - і відеозаписів, комп'ютерної техніки й Інтернету й ін.;

2) для закріплення й систематизації знань:

- робота з конспектом лекції;
- робота над навчальним матеріалом (підручника, першоджерела, додаткової літератури, аудіо - і відеозаписів);
- виконання контрольних і лабораторних робіт;
- тестування;
- складання плану й тез відповіді;
- складання таблиць, схем, діаграм для систематизації навчального матеріалу;
- вивчення нормативних матеріалів;
- відповіді на контрольні питання;
- аналітична обробка тексту (анотування, рецензування, реферування й ін.);
- підготовка тез повідомлень до виступу на семінарі, конференції;
- підготовка рефератів, доповідей: складання бібліографії, глосарію, тематичних кросвордів і ін.;

3) для формування вмінь:

- виконання завдань за зразком;
- виконання креслень, схем;
- рішення ситуаційних (професійних) завдань;
- проектування й моделювання різних варіантів рішення проблеми;
- підготовка до співбесіди, колоквиуму; ділові ігри, дискусії, конференції;
- підготовка курсових робіт;
- захист виконаних робіт.

Бібліографічний опис являє собою сукупність бібліографічних відомостей про документ, наведених за встановленими правилами й призначених для ідентифікації й загальної характеристики документа.

Однією з форм записів є тези - стислий виклад основних положень тексту у формі твердження або заперечення. Тези складаються після попереднього знайомства з текстом, при повторному прочитанні. Вони служать для збереження інформації в пам'яті і є основою для дискусії.

Найпоширенішою формою записів є конспект. Бажано починати конспектування після того, як вся робота прочитана і складений її план. Основу конспекту становлять тези, доповнені міркуваннями й доказами. Конспект може бути текстуальним, вільним або тематичним. Текстуальний конспект створюється з уривків оригіналу - цитат, зі збереженням логіки й структури тексту. Вільний конспект заснований на викладі матеріалу в зручному для читача порядку (наприклад, думки, розкидані по всій книзі, зводяться воедино). У тематичному конспекті за основу береться тема або проблема, він може бути складений по декількох джерелах.

Анотація - короткий виклад змісту - дає загальне уявлення про книгу, брошуру, статтю. Резюме коротко характеризує висновки, головні підсумки роботи.

Для всебічного знайомства з літературою з обраної теми істотне значення має підготовка реферату. Реферат, що розуміється як виклад у писемній формі змісту книги, статті, наукової праці, створює можливість комплексно використати придбані навички роботи із книгою, розвиває самостійність мислення, уміння аналізувати явища дійсності. Рефератом називають також доповіді або письмові дослідження на певну тему, що включають критичний огляд джерел. На відміну від конспекту реферат вимагає незрівнянно більшої творчої активності, самостійності в узагальненні вивченої літератури.

Критеріями оцінки результатів самостійної роботи студента є:

- рівень освоєння навчального матеріалу,
- уміння використати теоретичні знання при виконанні практичних завдань,
- повнота загальнонавчальних уявлень, знань і вмінь з досліджуваної теми, до якої відноситься дана самостійна робота,
- обґрунтованість і чіткість викладу відповіді на поставлене з самостійної роботи питання,
- оформлення звітної матеріалу відповідно до відомих або заданими викладачем вимогами, пропонованими до подібного роду матеріалам.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ

№	Завдання	Форма контролю
1	Опрацювати питання: 1. Методи політологічних досліджень 2. Зв'язок політології з іншими науками	Співбесіда

2	Опрацювати питання: 1. Суб'єкти і об'єкти політики 2. Функції політики.	Вибіркові тестові завдання
3	Зробити порівняльний аналіз (у вигляді таблиці) політичних поглядів Платона та Аристотеля	Перевірка конспекту-таблиці
4	Опрацювати питання: Теорія розподілу влади в працях Дж.Локка і Ш.Л.Монтеск'є	Співбесіда
5	Опрацювати питання: Політичні ідеї німецької класичної філософії (І.Кант, Г.Гегель)	Письмова робота
6	Аналіз поточних політичних подій в Україні та світі (за повідомленнями у ЗМІ)	Співбесіда
7	Проаналізувати сучасний стан розвитку етнополітичної політики в Україні	Співбесіда, перевірка конспектів
8	Опрацювати останні публікації ЗМІ, Інтернет-мережі на тему: «Сучасні політичні лідери (політична еліта) в Україні»	Письмова робота
9	Скласти словник обов'язкових політологічних термінів	Перевірка словників
10	Опрацювати тему: «Політичні конфлікти»	Співбесіда, перевірка конспекту

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання тем загалом чи окремих питань; самостійне опрацювання першоджерел; написання та публічний захист рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів тощо.

Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання рефератів, есе, підготовки конспектів, виконання тестових завдань та проведення усних співбесід.